

Хикмат Дуруғона

Инсоний фазилатлар

● Инсон билиш учун яратилган. Илм ўргангиш ҳаммага баробар бўлганда инсонга кўрол—ҳама аъзолар бир текис берилган.

● Киши ўз нафсини сарфлаш керак, чунки нафс ҳар нарсага тийла бериши унинг душман бўлади. Унинг тийса яхши дўст бўлади.

● Емолиқнинг шабоҳчалари кўп бўлса ҳам, уларнинг асоси тама, газаб ва илмисизликдир.

● Дареларнинг доимо денгизга қўйилиши унинг сувига тасвир кўрсатмагандек, алам ва лаззат доно кишига тасвир қилмайди.

Абу Райҳон БЕРУНИ.

Ким ақлли?

● Хўшмадани севган ҳам, хўшмадгүй ҳам ақмодир.

● Кимки ўзини ақлли деб билса, у боласини ҳам бекум-кўст деб билди, лекин уларга чин баҳони эл беради.

● Одам бошига китоб қўйган билан дошманид бўлмайди.

● Гулни севган тиканига чидайди, чиройли гул тикансиз бўлмайди.

● Насихатга қўлоқ солмасанг маломатга қоласан.

● Сир сақламоқчи бўлсанг, уни яқин дўстинга ҳам айтма, зеро яқин дўстингни чин дўсти ҳам бор.

● Кўп гапиршдан оёру топаман деб ўйлама!

● Саҳийлқ кўрсатмасанг мўтабар бўлмайсан, дог селмасанг ҳосил олмайсан.

● Беғараз насихатга қўлоқ солган киши аччиқ дори янган бемордек шифо топади.

● Ҳар қанча баланд учган билан зағиргон лочин бўлмайди, олтин қоса синган билан баҳоси қамаймайди.

Саъдий ШЕРОЗИ.

Дўст ким?

● Ҳар ким дўстлари олдига қанча қадр-қиммати борлигини бир синиб кўрса бўлади, шундай қилинса, дўстлари ундан ҳадеб жудо бўлавермас эди.

СУҚРОТ.

● Дўст билан ишаш — роҳат, танҳо яшаш ўртанишдир, зеро шох даракдан айрилса гулханга тушади-ку.

Абдуқодир БЕДИЛ.

● Дўстдан ёмонлик кўрганида ҳам дўстлиги ошаверган одам чин дўстдир.

(Халқ ҳикмати).

ХИКОЯТ: Анушервоннинг бир хизматчиси унинг ёнида бир кишини ёмонлади. Анушервон у чаримчига шундай деди:

—У киши ҳақида айтганларингни яхшилаб текшириван. Агар тўғри сўзлаган бўлсанг, чақимчи бўлганин учун сендан нафратланман, сенни душманим деб биламан, ёлгон сўзлаган бўлсанг, жазо берман, чаримчиликдан тавба қилсанг, кечираман.

Шунда гапнинг моҳиятига етган у киши чақимчиликдан тавба қилди. Анушервон унинг гуноҳини кечирди.

Ёшлиқ орзу—ҳаваси

● Ёшлиқ ўзининг сўниши ҳар ким учун ҳам қайғулидир. Шу сўнган ўти эвазига унинг учун осмон сайёралари ўртасига тахт кўриб берилса, у рози бўлмаслиги керак.

● Одам боласи ўн беш ёшдан онгилдан кейин унда болалик турмуш, номаърузу ёшнинг қулилар билан шугулланиш бўлмаслигини қирқ ёшга борганда эса у ўз продасига тўлиқ эга бўлиб, ноқўя орзу-ҳаваслардан воз кечиши лозим.

● Ҳаёт учун бўладиган кураш майдонига дуч келадиган ҳар турли қийинчилик ва таъналарни енгиш ҳар бир йилги киши учун бахт-саводлардир.

● Ҳаракат қилмай уйда ёнбошлаб ётиб, кейин тирикчилик ташвишнинг одамларга шикоят қилиб юриш ташта кишилар учун айб ва уятдир.

Абу Ало МААРРИ.

ХИКОЯТ: —Инсон учун фойдали энг зарур нима-ю, бегоҳия керексиз нарсани нима? —деб сўрадилар бир дошманидан.

—Нисонга фойдали, керакли нарсаси—гузал худ, шарм-ҳаё, тўғрилиқ, касб-хунардир. Керексиз, фойдасиз нарсалар учта: биринчиси—ёмон феъл, ўқарилик, иккинчиси—алғоччилик, учинчиси—очқўзлик.

ЯНА БИР ХИКОЯТ: Бир дошманидан сўрадилар:

—Одамга энг ярашадиган кийимлар ичида энг гузали қандай кийим?

—Доншмадид жавоб берди:

—Одамга ярашадиган энг гузал кийим —бу одоб-ахлоқ, унинг худисига. Одам кийфасини беадиқанг, унинг худисига хуси қўшадиган бундан ортиқ гузал кийим бу оламда топилмайди.

Т. РАСУЛЕВ таъёрлаган.

БОШ ПЛАНДАН БИР ЛАВҲА

БЎЛАЖАК АВИАТОРЛАР КОМПЛЕКСИ

Кўп тошкентликлар Ю. А. Гагарин номи Тошкент авиация техникумининг Биринчи Май ва Куйбйшев кўчалари мулоқотидаги биносини яхши билишди. Бу ерда кўп йиллардан бери гражд авиацияси учун махсус мутахассислар тайёрланмоқда. Вақт ўтган сари техник воситалари ўзгаришти, бўлажак авиаторларни ўқитиш ва тарбиялаш ҳам такомиллашмоқда. Техникумининг эски биноси эндиликда торик қилиб қолди. Шунинг учун ҳам «Таштпрог» институтининг инженерлари ва мейморлари бу ўқув юр-

ти учун янги бино лойиҳасини ишлаб чиқишди.

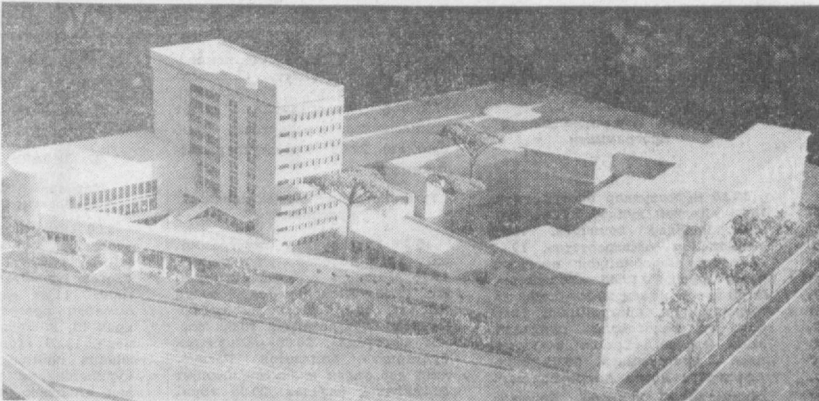
Янги бинолар комплексини лойиҳалар бош архитектори М. Аржанова, бош инженер А. Маслик ҳамкорликда яратилган.

Комплекс учун техникумининг ҳозирги биносини жойлашган майдонда 1,4 гектар участка ажратилган. Ҳозир бу ерда эски тинда қўрилган бинолар бор, улар тез орада бузилади.

Тез орада бу ерга қурувчилар келиб, тўққиз қаватли ўқув корпуси, ошхона блоки ва маилхона зали қурилишини бошлаб юборишди. Кейинги

иқки объект икки қаватли бўлади. Бинолар ўқув корпуси ва техникумининг эски биносини билан туташтирилади. Улар махсус галериялар орқали бириктирилади. Тўққиз қаватли ўқув корпуси комплекснинг ядроси бўлиб хизмат қилади.

Лойиҳа муаллифлари ўз ижоди ишларида бўлажак авиаторларни тарбиялашдаги хусусиятларни ишлаб чиқариш технологиясини ҳисобга олган. Студентларга кенг, ёруғ, барча жиҳозлари билан қўрилган лабораториялар ва ўқув ка-



бинетлари хизмат қўрсатади.

Комплексни пардозлашда сопол, мрамор, гранит сингари қимматли, чидамли материаллардан фойдаланилади.

Биномнинг ташқи томонини алюмин витраллар, кўрнам яқинидаги офтобдан ҳимой элементлари бегайди.

Бу лойиҳа Архитектура-планлаштириш ва ўқув ка-

Баш бошқармаси шаҳарсоҳлар Советининг муҳоамасида аъло баҳога сазовор бўлган.

А. ПУЛАТОВ, Тошкент шаҳар Совети иқроия комитети

Архитектура-планлаштириш бош бошқармаси экспертиза бўлимининг бошлиғи.

СУРАТДА: авиация техникумининг макети.

Шанба оқшоми

Ҳаммаҳарлар СИЗАЛАР БИРА

Йўловчилар учун

«Главласавтотранс» бошқармасига қарашли 5-автотус паркига «ЛАЗ-693» марнадаги автобуслардан учтаси икелтирилди. Йўловчилар кўп не-тадиган бу машиналар Революция хиебондан Қоранинган массивига қатнайдиган 65-экспресс маршрутдаги йўловчилар қоматини чиқара бошладилар.

Т УВАЛОҚЛАР.

Мамлакатимизда уларнинг тури кўп. Тувалоқ, дудак, тўхтаётган; уларнинг: 23 тури бор. Кўпчилиги Африкада, баъзи бир турлари Европа, Осиё ва Австралияда тарқалган. СССРда дудак, бизгалдоқ, йўргатувалоқ деган учта тури учрайди. Бу турлар Узбекистонда ҳам яшайди. Шимолий районлардан улар учиб келувчи қушлар ҳисоб-бошқа ерларда Чўд, утқор, чала сахро ерлар, тувалоқларнинг сувилми жойидир. Тиркичиликтери ҳар хил ўсимликлар, дон ва ҳашоротлардан иборат. Бу қушларнинг нари билан молдаси, фақат урчиқидиган пайтда кўшилади. Тувалоқларнинг ҳаммаси ҳам қимматли ю паррандалари ҳисобланади, улар мазали, тўйимли гўшти учун овланади.

«КИЗИК КИТОБ» ТА БИТЛАГАН

Бу қушлар орасида йўргатувалоқ ўзининг хусусиятлари билан алоҳида ўрин тутди. Унинг салобати, юриштириши қадимдан кишиларнинг эътиборини

Козогистон, Шарқий Закавказье, Жанубий Олтой ўлкаси, Монголия ва Тува автоном республикасидаги сахро, ярим сахро ва чўл зоналарида

бати, тувалоқлар исди, тевол қиладиган егуликларга бойлиги, айниқса, Қизилқум сахросининг баъзан илқ келадиган қиши бу қушларга қўл келади.

ханларини ёқтирмай билан учун шовқозор, янтоқзор, тошқоқ ва қумлоқлар сувилми жой ҳисобланади. Март ва апрель ойларида икки-уч донадан туҳум

Усимликларнинг уруғи билан тирикчилик ўтказиб қилайди. Улар баҳорда еввойи пиязларни хуш кўриб ёйди.

Кейинги йилларда йўргатувалоқларнинг сонини кескин қисқариб бормоқда. Биринчидан, бунга уларнинг тоғли гўшти учун одамлар овланиши сабаб бўлса, иккинчидан сахро, ярим сахро ва чўл зоналари тобора кўпайиб ўзлаштирилиши, уларнинг яшайдиган жойлари қамалган боғатгани сабаб бўлмоқда. Мабодо одамлар табиатнинг бу ноёб паррандасини ўз химоялари олишмаса, йўргатувалоқлар бошқа турдаги мавқудотлар сингари бутунлай қирилиб кетиши эҳтимоли кўп. Нодир қушларнинг СССР иқтисод китобига киритилишининг сабаби ҳам мана шунда.

Х. ҲАКИМОВ.

Янги универсам

Чилонзор массивида яна бир универсам қурилиши битказилди. 19-кварталда бунёд этилган бу йирини савдо шохчасида ҳозир икхозлаш ишлари олиб бориламоқда. У-ўзига хизмат кўрсатадиган бу универсамда харидорлар учун барча қулайликлар мавқуд.

Саҳнада— илмий фантастика

Республика Ёш томошбинлар рус театри коллективини Н. Ольшанскийнинг «Тимми» пьесаси асосида саҳнага қўйган спектакль илмий эксперимент натижасида тош давридан бизнинг ҳозирги давримизга келиб қолган бола — Тимми тўғрисидаги аjoyиб воқеа ҳақида ҳикойа қилади.

Ёш томошбинлар театрининг режиссёр И. Марков саҳналаштирган янги постановкаси эъзулган ва самимий ҳис-туйғулар тўғрисида бўлиб жиддий маънавий-ахлоқий, одоб муаммоларини кўтариб чиқади.

(ЎЗАТ).

Ўзига жалб қилган. Шу туйғайли бўлса керак, улар барча халқларда эркакларнинг поэтик номлор билан аталиб келган. Узининг жилава билан йўргалёб хиром қилиши туйғайли йўргатувалоқ номини олган бўлса, русларда офтобда гузал тобланувчи рангдор папи, боқини билан кўтариб кўшиқ кериб юриши туйғайли нозанин — красотка номини олган. Йўргатувалоқ мамлакатимизнинг Урта Осиё,

Шунингдек, республикаимизнинг Устюрт, Қизилқум, Мирзақўл, Қарши чўлида, Зарофшон, Амударё водийларида ҳам учрайди.

Бу қушлар шимолий районоларда вақтинча, яъни ёзда яшоб, қиши иссиқ мамлакатларда ўтказса, жанубий районоларда ўтқор ҳолида қилишди. Туркменистон йўргатувалоқлари йил бўйи яшоб қўлайдиган жойга айланган. Бу ерларнинг қўлай та-

Йўргатувалоқ икхам ва ҳаракатлидиги билан ўзининг гузал пати, жилава билан йўргаловчи, патининг гузалиги билан ҳар қандай қишининг диққатини тортади. Бўйидаги рангдор патлари оқимтир ёқни эслатиб турувчи нарлар баъзан олифталарини эса солдибундай белгилар мўлоқ қўримайди.

Йўргатувалоқлар ўрмонзор, чақалқозор, бутазор ва қум бар

қўлди. Ерга уя таяёрлаб, жуғаларни тоқиб эргаштириб боқиб қилади. Жуғаларнинг хуш босишга қириши билан хўрозлари оловчида ажралиб, тирикчилиги давом эттиришга ўтишди.

Узоқ учишга мослашмаган йўргатувалоқлар пастак ўсимликлар орасида тез юриш билан шу ердаги ҳашоротларни қиради. Қат-тоқ чови, қоракўрт, калтасека сингари ўрмаловчиларни тутиб ёйди.

Х. ҲАКИМОВ.

Яна бир қулайлик

Ҳозир шаҳримиздаги ҳар бир районда самовлетлар учун олдидан билет сотаётган нассалар аёзи ҳаммаҳарларнинг хизматига бўлмоқда. Аэровокзал биносининг иккинчи қаватига қуриладиган янги кассалар ҳам аҳолига билет сотиш ташкил этилади. Бу насса бу йил фойдаланишга тошпирилиб, унда билетлар учун олдидан буюртма, маалар қабул қилиш, ва билетларни уйларига элтиб бериш бўлимли.

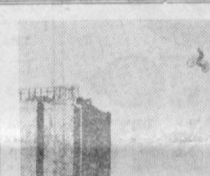
Касса залида аэрофлотни пассажирларга кўрсатаётган хизматини намойиш қилувчи реклама-стендлар бўлади.

Савдода— илмий фантастика

Буён Британия, Инглиз каснавери Эдди Иккда га фильмни суратга олиш вақтида оралиги 24 метрга тенг сир биносини томидан иккинчи миннинг томига мотоциклдан санрашга тўғри келди. Ансал билан уйнашу бу сафар муваффақиятлик тугади.

СУРАТДА: Эдди Иккд эсон-омон ерга қайтганидан сўнг.

Кейстон—ТАСС фотоси.



Дар тўғрисида

● Кишининг бўйи кун мобайнида ўзгариб туради. Эрта тонгда бўйи-қизилб қолади. Кенга бориб эса у 1—2 сантиметрга қисқаради. Агар киши кун бўйи мунтазам ҳаракатда бўлса, унинг бўйи ҳатто 4—6 сантиметрга пасаяди. Бу ҳодиса умуртқаларнинг қислиб, кейинги туйғайли рўй беради.

● Бир сутка мобайнида кишида бир куб сантиметр кўз ёши ажралиб туради.

● Агар киши бир кунда кўрайдиган нарсаларнинг пентагра тўрайдиган бўлса, бунинг учун 19 миллиметрдан эмблёмна керак бўлади.

● Киши ички органларининг вази эи ўтиши билан қалайиб боради. Масалан, эркакларнинг баш миёна 29 ёшда ўртача 1389 грамм бўлса, 70 ёшда 1266 граммга тўшиб қолади.

● Агар инсон танаси капиллярлари бир ил каби қўзилса, 100 миқ километрга етгади. Бу эса Москвадан Владивостоккагача бўлган масофадан 10 марта каттадир.

● Кишининг танасидаги бирерта орган юракчалик ишламайди. Унинг моҳиятсаварлигини қуйидаги рақамлардан ҳам билса бўлади. Бир минутда юрак 70 марта уради, сутка мобайнида эса бу 100 мингтадан ошади. Бир йилда эса 35,6 миллион, 60 йил умр мобайнида эса 2 миллиард 200 миллион марта уради. Юракнинг ҳар депсинганда тахминан 60 куб сантиметр қон чиқаради. Бир минутда бу 4 литр, бир суткада эса 2200 тонна, 60 йилда эса 130 миқ тонна қонни ташкил этади. Агар ана шу миқдордаги қонни ташинишга тўғри келса 50 тоннали қестернадан 2600 таси керак бўлар эди.

● Алла-ё, алла-ё! Усмон ЮСУПОВ.

Техника оламида нима гап?

Хавфсизлик кўзойнаги

Агар электровоз машинисти мудраса ёки хушидан кетса, туватиб бўлмайдиган ҳолат юз бериши мумкин. Мақкур ҳолатнинг олдини олиш мақсадида ГДР иштирокида «хавфсизлик кўзойнаги» яратилди.

Кўзойнақ машинист кириқ қоқини ҳолати тастотасини қўзатади.

Лазерли ўлчов асбоби

Болгария Фанлар академияси электроник институтда узор масофадан турно бир миллиметрдан то 1000 метргача бўлган диапозондаги тезлигини аниқлаш мумкин бўлган лазерли ўлчов ас-

Дам олиш соатида

«ШАҲАРЛАР» КРОССВОРДИ

Агар илпринлар 20 секунд давомида ҳаракатдан тўхтаса, машинист уйғула кетган ёни хушини йўқотганлиги олдидан олиш мақсадида ГДР иштирокида «хавфсизлик кўзойнаги» яратилди.

Агар етти секунддан сўнг машинист қўл билан бошқаришга ўтмаса, терморизига тушади ва поезд ҳаракатдан тўхтайдди.

Ф. ОРИПОВ таъёрлаган.

Лазерли ўлчов асбоби

Болгария Фанлар академияси электроник институтда узор масофадан турно бир миллиметрдан то 1000 метргача бўлган диапозондаги тезлигини аниқлаш мумкин бўлган лазерли ўлчов ас-

Агар илпринлар 20 секунд давомида ҳаракатдан тўхтаса, машинист уйғула кетган ёни хушини йўқотганлиги олдидан олиш мақсадида ГДР иштирокида «хавфсизлик кўзойнаги» яратилди.

Агар етти секунддан сўнг машинист қўл билан бошқаришга ўтмаса, терморизига тушади ва поезд ҳаракатдан тўхтайдди.

Ф. ОРИПОВ таъёрлаган.

Дам олиш соатида

«ШАҲАРЛАР» КРОССВОРДИ

Агар илпринлар 20 секунд давомида ҳаракатдан тўхтаса, машинист уйғула кетган ёни хушини йўқотганлиги олдидан олиш мақсадида ГДР иштирокида «хавфсизлик кўзойнаги» яратилди.

Агар етти секунддан сўнг машинист қўл билан бошқаришга ўтмаса, терморизига тушади ва поезд ҳаракатдан тўхтайдди.

Ф. ОРИПОВ таъёрлаган.

Дам олиш соатида

«ШАҲАРЛАР» КРОССВОРДИ

Агар илпринлар 20 секунд давомида ҳаракатдан тўхтаса, машинист уйғула кетган ёни хушини йўқотганлиги олдидан олиш мақсадида ГДР иштирокида «хавфсизлик кўзойнаги» яратилди.

Агар етти секунддан сўнг машинист қўл билан бошқаришга ўтмаса, терморизига тушади ва поезд ҳаракатдан тўхтайдди.

Ф. ОРИПОВ таъёрлаган.

Оқ соқолли чақалок

(ИНТЕРМЕДИЯ).

Уй. Бир томондаги қаравотда Гафлатповош пишлш ухлаб ётибди. Хотини тепасида ўтириб, алла айтади:

ХОТИН: Алла болам, Гафлатповон, алла-ё, Оқ соқолли чақалокни, алла-ё, Олтиш ёшда соқосини қўймаган, Оқ заққумни эмиб ёсло тўймаган, Насихатни қулгоғига олмаган, Қилмишлари нуқул зиб, алла-ё!

КАМПИР: Келиннинг алласини эшитиб ҳайрон бўлиб қотиб қолади.

КАМПИР:—Вой, ўлмасам, кимга алла айтапти бу?

КЕЛИН: (кайнасига кўз тўшиб):—Ассалому алайкум, ойижон.

[Пешвоз чиқиб, кўршимоқчи бўлади.]

КАМПИР Гафлатповоннинг тепасига боради.

КАМПИР: Астопиркилоп Хой, келин, ким бу? Ахир, бу ўзининг Гафлатповоним-ку!

КЕЛИН:—Худди ўзлари, ойижон.

КАМПИР:—Вой тавба, кал-катта одамни аллаганга бабо, борми!

рехматли сизга аччиқ данакли ўрик бўлади-арми! Олтиш йил кайф-сафо қилиб, олтиш йилларда бибиний номозон бўлиб қолган эдилар. Тўқсон йилларда қазо қилдири раҳматлик Қорн ота деб ҳамма уй турдан жой кўрсатарди. Кўз ёшнинг артади. Гафлатповоннинг умри узун бўлсин-у, бир келиб сиз ҳам мана шундай кўзёши қилиб юрарсиз! Оқ, раҳматли чопим, мени дуо қила-қила кўз юзи кайф-сафони. Отанг раҳматлик олтиш ёшларинда айту ишратдан юз ўгириб, инсофли бўлган эдилар.

Ота боласи бўл, ойижонинг улғурсин!

ГАФЛАТ:—Отанг ўлган! Отанг ўлса, насихатчи кўлар экан, кампир!

КАМПИР:—Жаҳли бурни устидан турди болангизки. Болгога қолмайлик, хот келим, жини қўзғайди! Келин, тез бўл қолинг, биргалашиб аллагайлик, ухлай қолсин.

КАЙНОНА ВА КЕЛИН: Олтиш ёшли чақалокқинам, Гап кўтармас бақироққинам, алла-ё, алла-ё!

Усмон ЮСУПОВ.

қолдим, деб хавотирланиб келдим. Тура қол, ойинг улғурсин!

ГАФЛАТ: [Бошини кўтариб]:—Иё, сизимдигиз, кампир!!

КАМПИР: Ойижонинг улғурсин, менман. Синглинг салом деб юборди. Қувганим салом айтиди. Набирларимни боқиб юрибман, ойижонинг улғурсин. Келай, ўзинг яхшимсан, тани-жонинг соғинг!

ГАФЛАТ:—Мана кўриб турибсиз-ку, кампир, ўлганим йўқ, тирикман!

КАМПИР:—Энди йўл бундоқ, йўрик бўлганок, болангизки Кичкина бола бўлаётганин йўқ. Худо эш берса олтимишга кирибсан. Бола-чақали, набирли бўлибсан. Кўй энди мана шу кайф-сафони. Отанг раҳматлик олтиш ёшларинда айту ишратдан юз ўгириб, инсофли бўлган эдилар.

Ота боласи бўл, ойижонинг улғурсин!

ГАФЛАТ:—Отанг ўлган! Отанг ўлса, насихатчи кўлар экан, кампир!

КАМПИР:—Жаҳли бурни устидан турди болангизки. Болгога қолмайлик, хот келим, жини қўзғайди! Келин, тез бўл қолинг, биргалашиб аллагайлик, ухлай қолсин.

КАЙНОНА ВА КЕЛИН: Олтиш ёшли чақалокқинам, Гап кўтармас бақироққинам, алла-ё, алла-ё!

Усмон ЮСУПОВ.

СПОРТЧИГА ЎРНАТИЛГАН ҲАЙКАЛ

ракин, бу хайкал Паавонинг ҳавелик вақтида қурилган. Бунинг ўзига хос мазмун бор.

Машҳур спортчи 1920, 1924 ва 1928 йилларда утказилган Олимпиада ўйинларида иштирок этган. У дастлаб ички спортчи деб тан олинган. Пааво белла-шувлар пайтида 12 медални қўлга киритган. Бу медаллардан 9 таси олтин ва 3 таси нумуш эди. VIII Олимпиада бахслари пайтида Нурми беш марта фахрий шохсўпанинг энг юқори поғонасига кўтарилган.

1924 йилда Пааво Нурмининг спорт ҳаётида энг катта воена бўлди. Парижда ўтказилган Олимпиада ўйинларида бешта олтин медални қўлга киритди. Нурми қатнашган бахсларни томоша қилиш учун келганларнинг ҳисоби йўқ эди. Шу билан ҳам халқ янги чўғ қилар томон интилади. ган спортчи ҳақида афсоналар тўқила бошладилар. Энг халқонли ва томошбинларнинг қалбини ларага келтирган ҳодиса 1500 метр масофага ўтказилган беллашувлар пайтида бўлди. Нурми қўлида олтин хронометр кўтариб олган ҳолда пойрага чинди. Сўнги маррага 200 метр қолганда Франциялик спортчи французча қилаётган эди. Нурми ундан ўтди кетиш учун бор маҳоратини ҳисоб солиб, тезлигини кескин оширди. Франциялик спортчи рақобатда бардош беролмади. Нурми мар-

рага биринчи бўлиб етиб келди. Кейин машҳур спортчининг ҳаёти, тез тақдорлиб турди, у жаҳондаги бутун спорт иштирокчиларини энг севибли спортчиларга айланди қолди. Шунинг учун ҳам унга бронза хайкали ўрнатилди.

Ашв оқшомон! Мазкур кроссвордини сўзларини кўрсатишга стрелка қўйилишида жойлаштириб қал атасиз.

1. Қаҳрамон шаҳар. 2. Пойтахт шаҳар. 3. Қурорт шаҳар. 4. Қоми АССРдаги шаҳар. 5. Европадаги иртин шаҳар. 6. Вельгия билан публия давлат пойтахти. 7. Қардош республика маркази. 8. Чехословакиядаги шаҳар. 9. Франциядаги шаҳарлар бири. 10. Швейцариядаги шаҳар. 11. Индиядаги шаҳар. 12. Италия давлатидаги шаҳар. 13. Каспий деғизини бўйлаб шаҳар. 14. Афристонинг территориясидаги шаҳар. 15. Ирландиядаги шаҳар. 16. «Миллионер» шаҳар.

Тузувчи А. МИРЗАЕВ.

19 ЯНВАРДАГИ «КИТОБ» КРОССВОРДИНИНГ ЖАВОБЛАРИ

1. Рассом. 2. Достон. 3. Муқова. 4. «Чалаев». Шанл марказида: «Авесто».

«Шанба оқшоми» саҳифасидаги кроссвордларга Б. Халилов, М. Мамадаев, Ш. Исромов, О. Вахромужаева, Т. Умаров, Х. Оминов, С. Мирзахужаева, Л. Туробова, Х. Зиёмов, К. Оллаберганов ва бошқа кўпбал оқшомхонлар тўғри жавоб юборишган. Ҳат йўлганга ўртоқларга редакция ташаккур билдиради.

Бу тадбирлар 1980 йил 1 январдан жорий этилди.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

3 ТУШКЕНТ

26 ЯНВАР, 1980 й.

ИПРАВКАЛАР БИРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

О. БАХОДИРОВА, С. КАРИМОВА: Биз, бизни юрти ўқувчилари Октябр революцияси номи телловоз ремонтни заводига экскурсия борган эдик. У ерда доҳийин В. И. Ленинга ўрнатилган аjoyиб хайкални кўрдик. Унинг қачон, қимлар томондан ўрнатилгани ҳақида маълумот бораолмасми?

Жавоб: Марҳамат. Маълумки, Тошкентда қурилган жўзгон 1917 йил 1 ноябрда гаълабо қозонди. Бунда завод марказ бўлиб қолди. 1919 йил 19 январда эса ана шу заводда ўрнатилган гудок яна теврога берди. Сабаби, контрреволюцион исёнин бостириш учун бу ерда ички отрядлари тузилди. Контрреволюциянинг янги пунктларини ёрға туттаган кўп турган жўзгон 1924 йил 7 ноябрда ўз қўллар билан В. И. Ленинга хайнал ўрнатилди. Бу — республикада улғу доҳийга қўйилган биринчи хайнал эди.

С. ИЛХОМОВ: Мен ҳам иллайман, ҳам ўқийман. Айтгинчи, ўқув отпускасини иккинчи бўлиб олганим мумкинми?

Жавоб: Ишлайдиган ва айна вақтда ўқитган ёшларга иштирокчи, заҳёт тошпириш ё диплом иши ёшиш учун бериладиган ўқув отпускасига фақат меҳнат отпускасига вақтга тўғри келган тақдирдагина ўқув отпускасидан иккинчи бўлиб — бир нисемдан илгин илгини ҳон сессиясида, қолгандан ёнги илгини ҳон сессиясида фойдаланиш мумкин. Бошқа ҳолларда ўқув отпускасидан иккинчи бўлиб фойдаланиш мумкин эмас.

Т. СОЛИЕВ: Машҳур шоир Сергей Есенин Тошкентда ҳам бўлганми?

Жавоб: Маълумотлар қараганда, 1921 йилнинг май ойида Тошкентда Сергей Есенин билан китобхонлар учрашуви бўлган. У ҳатто машҳур «Пугачёв» поэмасини ўз ўқиб берган.

С. Есенин Тошкентдан сўнг Самарқанд, Бухоро ва ҳам бориб кўрган. Ўрта Осиё таассуротларини шеърлар тўпламида акс эттирган.

С. КАРИМОВА: 45 сўм қарилк пенсияси, иш жойимдан эса 60 сўм маош оламан. Ишлаб турган пенсияларга ойига 15 сўмдан қўшиб берилса, деб аштангдим. Шу тўғрисида?

Жавоб: КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «Халқ хўжалигида пенсиялар ва ишнинг моддий рағбатлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ:

Пенсия ёшига етгандан сўнг ишлагани учун пенсияга устама пул жорий этилади. Устама пул пенсия ёшига етгандан сўнгги ҳар иш йили учун 10 сўм миқдорда белгиланади. Устама пулнинг жанм миқдори ойига 40 сўмдан, устама пу

